

# Regulacje dotyczące turystyki dostępnej na poziomie krajowym w wybranych państwach – Polska



**ACCESSIBLE**

THE DEVELOPMENT OF THE INNOVATIVE  
EDUCATIONAL METHOD OF ACCESSIBLE TOURISM  
IN CENTRAL EUROPE

Uniwersytet im. Adama Mickiewicza w Poznaniu  
Wydział Nauk Geograficznych i Geologicznych  
Poznań, marzec 2024

Sfinansowane ze środków UE. Wyrażone poglądy i opinie są jedynie opiniami autora lub autorów i niekoniecznie odzwierciedlają poglądy i opinie Unii Europejskiej lub Europejskiej Agencji Wykonawczej ds. Edukacji i Kultury (EACEA). Unia Europejska ani EACEA nie ponoszą za nie odpowiedzialności.

## 4.5. Regulacje dotyczące turystyki dostępnej na poziomie krajowym w wybranych państwach – Polska

W Polsce uchwałą Sejmu Rzeczypospolitej Polskiej z dnia 1 sierpnia 1997 r. przyjęto **Kartę Praw Osób Niepełnosprawnych**. Ratyfikowana została w **2012 r. Konwencja o Prawach Osób z Niepełnosprawnością**, sporządzona w Nowym Jorku dnia 13 grudnia 2006 r. (Dz.U. z 2012 r. poz. 1169).

Pojęcie niepełnosprawności zostało zdefiniowane w art. 2 pkt 11 **ustawy z dnia 2/ sierpnia 199/ r. o rehabilitacji zawodowej i społecznej oraz zatrudnianiu osób niepełnosprawnych** (Dz.U. z 2020 r. poz. 426, 568 i 875), rozdz. 1 art. 2 pkt 10:

- „niepełnosprawności – oznacza to trwałą lub okresową niezdolność do wypełniania ról społecznych z powodu stałego lub długotrwałego naruszenia sprawności organizmu, w szczególności powodującą niezdolność do pracy”.

Ustawa uwzględnia także uprawnienia dla osób z niepełnosprawnościami. Przykładowo w rozdz. 4, art. 20a. 1. osoba niepełnosprawna wraz z psem asystującym ma prawo wstępu:

1. do obiektów użyteczności publicznej, w szczególności: budynków i ich otoczenia przeznaczonych na potrzeby administracji publicznej, wymiaru sprawiedliwości, kultury, oświaty, szkolnictwa wyższego, nauki, opieki zdrowotnej, opieki społecznej i socjalnej, obsługi bankowej, handlu, gastronomii, usług, turystyki, sportu, obsługi pasażerów w transporcie kolejowym, drogowym, lotniczym, morskim lub wodnym śródlądowym, świadczenia usług pocztowych lub telekomunikacyjnych oraz innych ogólnodostępnych budynków przeznaczonych do wykonywania podobnych funkcji, w tym także budynków biurowych i socjalnych;
2. do parków narodowych i rezerwatów przyrody;
3. na plaże i kąpieliska.
2. Uprawnienie, o którym mowa w ust. 1, przysługuje również w środkach transportu kolejowego, drogowego, lotniczego i wodnego oraz w innych środkach komunikacji publicznej.
3. Uprawnienie, o którym mowa w ust. 1 i 2, nie zwalnia OzN z odpowiedzialności za szkody wyrządzone przez psa asystującego.
4. Warunkiem skorzystania z uprawnienia, o którym mowa w ust. 1 i 2, jest wyposażenie psa asystującego w uprząż oraz posiadanie przez osobę niepełnosprawną certyfikatu potwierdzającego status psa asystującego i zaświadczenia o wykonaniu wymaganych szczepień weterynaryjnych”.

Podstawowe pojęcia, takie jak dostępność i osoba ze szczególnymi potrzebami, zostały zdefiniowane w art. 2 **ustawy z dnia 19 lipca 2019 r. o zapewnianiu dostępności osobom ze szczególnymi potrzebami** (Dz.U. z 2019 r. poz. 1696): „Dostępność – dostępność architektoniczną, cyfrową oraz informacyjno-komunikacyjną, co najmniej w zakresie określonym przez minimalne wymagania, o których mowa w art. 6, będącą wynikiem uwzględnienia uniwersalnego projektowania albo zastosowania racjonalnego usprawnienia”.

„Osoba ze szczególnymi potrzebami – osoba, która ze względu na swoje cechy zewnętrzne lub wewnętrzne, albo ze względu na okoliczności, w których się znajduje, musi podjąć dodatkowe działania lub zastosować dodatkowe środki w celu przewyższenia bariery, aby uczestniczyć w różnych sferach życia na zasadzie równości z innymi osobami”.

W art. 6 określono „minimalne wymagania służące zapewnieniu dostępności osobom ze szczególnymi potrzebami, które obejmują:

1. w zakresie dostępności architektonicznej:

- a) zapewnienie wolnych od barier poziomych i pionowych przestrzeni komunikacyjnych budynków,
- b) instalację urządzeń lub zastosowanie środków technicznych i rozwiązań architektonicznych w budynku, które umożliwiają dostęp do wszystkich pomieszczeń, z wyłączeniem pomieszczeń technicznych,
- c) zapewnienie informacji na temat rozkładu pomieszczeń w budynku, co najmniej w sposób wizualny i dotykowy lub głosowy,
- d) zapewnienie wstępu do budynku osobie korzystającej z psa asystującego, o którym mowa”.

W zakresie dostępności cyfrowej wymagania określono w **ustawie z dnia 4 kwietnia 2019 r. o dostępności cyfrowej stron internetowych i aplikacji mobilnych podmiotów publicznych** (Dz.U. z 2019 r. poz. 848). Ustawa określa:

1. wymagania dostępności cyfrowej stron internetowych i aplikacji mobilnych podmiotów publicznych;
2. wymagania dotyczące treści, przeglądu i aktualizacji deklaracji dostępności stron internetowych i aplikacji mobilnych podmiotów publicznych oraz ich publikacji;
3. kompetencje organu właściwego w sprawach monitorowania zapewniania dostępności cyfrowej stron internetowych i aplikacji mobilnych podmiotów publicznych oraz nadzoru nad stosowaniem przepisów ustawy;
4. zasady monitorowania zapewniania dostępności cyfrowej stron internetowych lub aplikacji mobilnych oraz prowadzenia sprawozdawczości w zakresie dostępności cyfrowej;
5. postępowanie w sprawie zapewniania dostępności cyfrowej strony internetowej, aplikacji mobilnej lub ich elementów.

**Ustawa z dnia 19 sierpnia 2011 r. o języku migowym i innych środkach komunikowania się** (Dz.U. z 2017 r. poz. 1824) określa zasady:

1. korzystania przez osoby uprawnione z pomocy osoby przybranej w kontaktach z organami administracji publicznej, jednostkami systemu, podmiotami leczniczymi, jednostkami Policji, Państwowej Straży Pożarnej i straży gminnych oraz jednostkami ochotniczymi działającymi w tych obszarach;
2. obsługi osób uprawnionych w kontaktach z organami administracji publicznej;
3. dofinansowania kosztów kształcenia osób uprawnionych, członków ich rodzin oraz innych osób mających stały lub bezpośredni kontakt z osobami uprawnionymi w zakresie polskiego języka migowego, systemu językowo-migowego

i sposobów komunikowania się osób głuchoniewidomych na różnych poziomach;

4. monitorowania rozwiązań wspierających komunikowanie się i dostęp do nich. Zgodnie z ustawą „polski język migowy (PJM) – to naturalny wizualno-przestrzenny język komunikowania się osób uprawnionych”.

**Obwieszczenie Ministra Sportu i Turystyki** z dnia 26 października 2017 r. w sprawie ogłoszenia jednolitego tekstu rozporządzenia Ministra Gospodarki i Pracy **w sprawie obiektów hotelarskich i innych obiektów, w których są świadczone usługi hotelarskie** załącznik nr 8 – Minimalne wymagania w zakresie dostosowania obiektów hotelarskich do potrzeb osób niepełnosprawnych (Dz.U. z 24 listopada 2017 r. poz. 2166). Rozporządzenie określa:

1. wymagania dla poszczególnych rodzajów i kategorii obiektów hotelarskich co do wyposażenia oraz zakresu świadczonych usług, w tym usług gastronomicznych;
2. minimalne wymagania co do wyposażenia innych obiektów, w których są świadczone usługi hotelarskie;
3. warunki dopuszczenia odstępstw od wymagań, o których mowa w pkt 1;
4. sposób dokumentowania spełnienia wymagań budowlanych, przeciwpożarowych i sanitarnych;
5. szczegółowe zasady i tryb zaliczania obiektów hotelarskich do poszczególnych rodzajów i kategorii;
6. tryb sprawowania kontroli nad przestrzeganiem w poszczególnych obiektach wymagań co do wyposażenia i świadczenia usług odpowiadających rodzajowi i kategorii obiektu;
7. sposób prowadzenia ewidencji obiektów hotelarskich oraz innych obiektów, w których są świadczone usługi hotelarskie.

### Wykaz podstawowych dokumentów, związanych z rozwojem turystyki dostępnej:

- Ustawa z dnia 19 lipca 2019 r. o zapewnianiu dostępności osobom ze szczególnymi potrzebami (Dz.U. z 2019 r. poz. 1696, <https://isap.sejm.gov.pl/isap.nsf/download.xsp/WDU20190001696/U/D20191696Lj.pdf>).
- Ustawa z dnia 27 sierpnia 1997 r. o rehabilitacji zawodowej i społecznej oraz zatrudnianiu osób niepełnosprawnych (Dz.U. z 1997 r. nr 123 poz. 776, <https://isap.sejm.gov.pl/isap.nsf/download.xsp/WDU19971230776/U/D19970776Lj.pdf>).
- Ustawa z dnia 4 kwietnia 2019 r. o dostępności cyfrowej stron internetowych i aplikacji mobilnych podmiotów publicznych (Dz.U. z 2019 r. poz. 848, <https://isap.sejm.gov.pl/isap.nsf/download.xsp/WDU20190000848/U/D20190848Lj.pdf>).
- Ustawa z dnia 19 sierpnia 2011 r. o języku migowym i innych środkach komunikowania się (Dz.U. z 2011 r. nr 209 poz. 1243, <https://isap.sejm.gov.pl/isap.nsf/download.xsp/WDU20112091243/U/D20111243Lj.pdf>).
- **Obwieszczenie Ministra Sportu i Turystyki** z dnia 26 października 2017 r. w sprawie ogłoszenia jednolitego tekstu rozporządzenia Ministra Gospodarki

i Pracy **w sprawie obiektów hotelarskich i innych obiektów, w których są świadczone usługi hotelarskie**, załącznik nr 8 – Minimalne wymagania w zakresie dostosowania obiektów hotelarskich do potrzeb osób niepełnosprawnych (Dz.U z 24 listopada 2017 r. poz. 2166, <https://isap.sejm.gov.pl/isap.nsf/download.xsp/WDU20170002166/O/D20172166.pdf>).

- Konwencja o prawach osób niepełnosprawnych, sporządzona w Nowym Jorku dnia 13 grudnia 2006 r. (Dz.U. z 2012 r. poz. 1169, <https://isap.sejm.gov.pl/isap.nsf/download.xsp/WDU20120001169/O/D20121169.pdf>).
- Uchwała Sejmu Rzeczypospolitej Polskiej z dnia 1 sierpnia 1997 r. Karta Praw Osób Niepełnosprawnych (<https://isap.sejm.gov.pl/isap.nsf/download.xsp/WMP19970500475/O/M19970475.pdf>).